

HUOM! Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistalenne. Rinnakkaistalenne saattaa erota alkuperäisestä sivutukseltaan ja painoasultaan.

PLEASE NOTE! This is an electronic self-archived version of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Please cite the original version:

Kotila, H., Vanhanen-Nuutinen, L., Mäki, K., Lagstedt, A., Taanila, A., & Aura, P. (2022).
Opinnäytetyön koettu hyöty ammattikorkeakoulun alumnien arvioimana. *Ammattikasvatuksen Aikakauskirja*, 24(1), 12–26. <https://doi.org/10.54329/akakk.115627>

Opinnäytetyön koettu hyöty ammattikorkeakoulun alumnien arvioimana

Tiivistelmä

Ammattikorkeakouluopintojen opinnäytetöiden aiempi tutkimus on kohdistunut opiskelijan ammatilliseen kasvuun, opinnäytetyön ohjaukseen, arviointiin ja valmistumiseen. Artikkelin uusi näkökulma on opinnäytetyön koetussa hyödyssä ammattikorkeakoulusta valmistuneiden alumnien arvioimana.

Tutkimusaineisto kerättiin alumnikyselyssä, joka tutkittavassa ammattikorkeakoulussa toteutettiin keväällä 2020. Kysely kohdistettiin alumneille, joiden tutkinnon suorittamisesta oli kaksi vuotta. Artikkelin perustuu 644 alumnin vastauksiin ja osa-aineistona kyseisen ammattikorkeakoulun kolmessa suurimmassa koulutusohjelmassa tutkintonsa suorittaneiden alumnien vastauksiin (n=296), koska niiden vastaajamäärät mahdollistivat tilastollisen vertailun. Aineisto analysoitiin kuvailevilla tilastollisilla menetelmillä. Lisäksi testattiin muuttujien välisiä yhteyksiä. Avointen kysymysten vastaukset analysoitiin temaattisella sisällön analyysillä.

Tutkimuksen tulosten mukaan alumnin tekemän opinnäytetyön muodolla (tutkimuksellinen, toiminnallinen tai päiväkirjamuotoinen) oli yhteyttä hänen kokemaansa hyötyyn opinnäytetyön tekemisestä. Opinnäytetyön tärkein koettu hyöty oli asiantuntijuuden kehittymiselle, vähiten opinnäytetyöstä oli hyötyä työmarkkina-asemalle. Eri koulutusohjelmista valmistuneet alumnit kokivat opinnäytetyön hyödyn samansuuntaisesti. Koulutusohjelmien välillä ei ollut tilastollisesti merkitseviä eroja. Opinnäytetyössä harjaannuttiin tieteellisessä kirjoittamisessa, systemaattisessa tiedon prosessoinnissa, informaation hakemisessa ja toiminnan perustelemisessa.

Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiltä odotetaan työelämän kannalta merkittäviä tuloksia. Jatkossa tulisi pohtia, miten korkeakoulun, työelämän ja opiskelijan intressit saadaan kohtaamaan siten, että opiskelijat voivat kokea opinnäytetyön hyödylliseksi työn ja oppimisen integroinnissa.

Avainsanat

Opinnäytetyö, koettu hyöty, ammattikorkeakoulututkinto, ammattikorkeakoulu

Abstract

The benefits of thesis in higher education studies - Alumni perspective

The research of theses in higher education have focused on student's professional growth, supervision, evaluation and completion of thesis work. This article examines the experiences of higher education graduates, alumni, about thesis and its benefits.

The data was collected via alumnisurvey, which was done in spring 2020. The target group had graduated from the University of Applied Sciences two years earlier. This article is based on data of 644 alumni and, as sub-data, on the responses of graduates of the three largest degree programmes (n=296). The data were analysed by descriptive statistical methods and, in addition, the associations between the variables were tested. The open-ended questions were analysed by thematic content analysis.

According to the results, the form of thesis (research, functional or diary) was related to the perceived benefits. Thesis was most beneficial to development of expertise. In the thesis process following competencies were emphasised: scientific writing, systematic information processing, information retrieval and justification of activities.

Keywords

Higher education degree, thesis, benefits

Johdanto

Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden luonne on ollut kiinnostuksen kohteena kautta korkeakoululaitoksen historian (Himanka, 2018, ss. 106–129; Välimaa, 2018, ss. 338–364). Siksi on luonnollista, että ammattikorkeakoulujärjestelmän synty- ja vakiintumisaikaan 1991–2000 liittyy myös keskustelu opinnäytetöiden roolista tutkinnon osana. Tälle vakiintumisajalle ja sitä seuraaville vuosille sijoittuvat kansalliset opinnäyteväitöskirjojen aineistot (Julkunen, 2002; Rissanen, 2003; Frilander-Paavilainen, 2005; Heinonen, 2006; Leinonen, 2012; Vuorijärvi, 2013).

Ammattikorkeakoulun opinnäytetöissä korostetaan työelämälähtöisyyttä, ja opinnäytetyön myötä opiskelijan on tarkoitus saada harjaannusta ja osaamista työelämän tarpeisiin. Opinnäytetyön keskeinen vaikuttavuustavoite onkin opiskelijan työelämävalmiuksien parantaminen ja työuralla etenemisen helpottaminen (Rissanen, 2003; Frilander-Paavilainen, 2005, 33). Onnistuneen opinnäytetyöprosessin lähtökohta onkin opiskelijan, työelämän ja ammattikorkeakoulun hyvä yhteistyö (Väänänen ja muut 2021).

Vaikka nämä opinnäytetyön vaikuttavuustavoitteet tunnistetaan ammattikorkeakoulukentällä, ei opinnäytteiden laajemmasta vaikuttavuudesta kuitenkaan ole suomalaisessa ammattikorkeakoulukentässä ajantasaista tutkimusta. Opiskelijoilta kerätään valmistumishetkellä palautetta myös opinnäytetyöstä, mutta kokemuksia opinnäytetyön vaikuttavuudesta ei ole tutkittu

niiltä, jotka ovat valmistumisensa jälkeen olleet työelämässä jonkin aikaa. Tämän vuoksi tässä tutkimuksessa kiinnostuksen kohteeksi nostetaan opinnäytetöiden koettu vaikuttavuus opintojen ja työelämään siirtymisen jälkeen. Koettua vaikuttavuutta tarkastellaan ammattikorkeakoulun alumnien arvioimana.

Aikaisemmat tutkimukset

Ammattikorkeakoulun opinnäytetyön vaikuttavuutta korkeakoulusta aiemmin valmistuneen eli alumnin näkökulmasta on tutkittu tarpeettoman vähän. Aiemmille opinnäytetöihin liittyville tutkimuksille on tyypillistä instituutionäkökulma: tarkastelunäkökulma lähtee opintojen ajalta ja korkeakoulun sisältä. Ne käsittelevät opinnäytetyötä tekstilajina tai -genrenä (Lankinen & Vuorijärvi, 2010; Vuorijärvi, 2013), opiskelijoiden vertaistoiminnan ja -oppimisen (Leinonen, 2012), argumentaation (Julkunen, 2002), ohjaajien (Heinonen, 2006) sekä työelämälähtöisyyden (Rissanen, 2003; Frilander-Paavilainen, 2005) näkökulmista. Monet tutkimukset keskittyvät ohjaajan, opiskelijan ja työelämän edustajien kokemuksiin tai odotuksiin opintojen aikana (ks. esim. Heinonen, 2006; Rissanen, 2003; Frilander-Paavilainen, 2005).

Edellä esitetyt opinnäytetutkimukset keskittyvät Suomeen, mutta myös muualla Euroopassa on tutkittu alemman korkeakoulututkinnon opinnäytetyötä. Myös näissä tutkimuksissa on oltu kiinnostuneita siitä, millainen osa opintoja opinnäytetyö on. Näissä tutkimuksissa on tarkasteltu muun muassa opinnäytetyön muotoja (Meeus ja muut, 2004), trendejä (Lunden ja muut, 2016), ohjaajan roolia (Holmberg, 2006), opiskelijoiden asenteita (Lundgren & Halvarsson, 2009) ja opinnäytetyön arvioinnin kriteereitä (Kapborg & Berterö, 2002; Llauro-Serra ja muut, 2018). Alumnien näkökulma on jäänyt vähemmälle tarkastelulle. Näyttää myös siltä, että aihetta on tutkittu erityisesti käytännöllisesti suuntautuneilla aloilla, kuten terveysalalla (Gallart ja muut, 2015) ja opettajankoulutuksessa (Kowalczyk-Walędziak ja muut, 2019).

Yleensä opinnäytteeseen liitetään argumentaation oppiminen. Lundgrenin ja Robertssonin (2013) mukaan lähdekritiikin ja tieteellisen kirjoittamisen oppimisen lisäksi opinnäytetyö voi toimia siltana teoreettisen koulutuksen ja käytännön välillä ja opinnäytetyössä saavutetut taidot ovat siirrettävissä ammattitehtäviin. Aguayo-Gonzalezin ja muiden (2020) tekemässä tutkimuksessa havaittiin, että opiskelijat olivat oppineet opinnäytetyöprosessin aikana pääasiassa akateemista kirjoittamista, lähteiden hakua, tutkimustaitoja ja kriittistä ajattelua. Edellä mainittujen tutkijoiden mukaan nämä

taidot ovat yleisesti opinnäytetyössä tavoiteltuja. Ne ovat heidän mukaansa eri taitoja, kuin mitä työelämässä heidän tutkimallaan hoitoalalla tarvitaan.

Olellaisen aiemman tutkimustiedon tavoittamista vaikeuttavat sekä kansalliset että koulutusala- ja korkeakoulukohtaiset erot opinnäyteprosesseissa ja siitä syntyneessä tuotoksessa. Eri koulutusaloilla on erilaisia opinnäytekuulttuureja. Ammattikorkeakoulutuksen tuottama yleinen kriittinen ajattelu ja yleiset generiset taidot kytketään usein itsestään selvästi opinnäytteeseen tarkastelematta koettua hyötyä työelämässä (Evens ja muut, 2013; katsauksia Hyytinen, 2015; Tuononen, 2019). On aika kääntää katse opinnäytetyön ammatilliseen vaikuttavuuteen ja tarkastella koettua hyötyä valmistuneiden alumnien näkökulmasta. Vertailukohtana on aiempi kansallinen ammattikorkeakoulun opinnäytteisiin liittyvä tutkimus.

Opinnäytetyön tavoitteet

Ammattikorkeakoulujen opinnäytetyön oletetaan tuottavan uutta osaamista sekä opiskelijalle että työelämälle. Siten opinnäyte on osa ammattikorkeakoulujen hyödyn ja tuottavuuden diskurssia. Diskurssia on vahvistanut osaamisperustaisen koulutuksen esiinmarssi, mikä on kiinnittänyt opetuksen ja TKI-työn vahvemmin työelämään (Frilander-Paavilainen 2005, 33). Tutkimusten mukaan työelämä odottaa opinnäytetöiltä vahvaa käytännöllisyyttä ja hyödynnettävyyttä (Rissanen, 2003; Jolkkonen, 2007). Frilander-Paavilaisen (2005) ammattikorkeakouluopettajille, opiskelijoille ja työelämän edustajille suunnattu tutkimus osoitti, että opinnäytetyö kehittää sekä yksilöllistä (opiskelijan) että yhteisöllistä (työelämän ja ammattikorkeakoulun) asiantuntijuutta.

Kun tarkastellaan opinnäytetyön tavoitteita opiskelijan näkökulmasta, tutkimuksissa korostuvat opiskelijan ammatillinen kasvu ja ammatissa vaadittavien taitojen kehittyminen (Jolkkonen, 2007; Lagstedt & Kotila, 2015). Onkin tärkeää, että opinnäytetyö kehittää opiskelijan kykyä ymmärtää kompleksisia sosiaalisten suhteiden ja työn organisoinnin järjestelmiä (Aho & Hollanti, 2007), jotta opiskelija on kykenevä toimimaan sujuvasti työelämän prosesseissa.

Opinnäytetyö ilmentää koulutusalan perinteitä monin tavoin: ohjausta, työelämäyhteyksiä ja asiantuntijayhteisön kirjoittamisen genreä. Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö ei edusta yhtä yhtenäistä genreä eikä suoraan ohjaa koulumaisen kirjoittamisen konventioiden hallintaan, vaan se

näyttäytyy muuttuvana tekstilajien kirjona. Opinnäytetyö auttaa opiskelijaa kiinnittymään oman alansa asiantuntijayhteisön diskurssiin (Vuorijärvi, 2013).

Opinnäytetyö ammattikorkeakoulututkinnossa – muodot ja ohjaus

Suomessa ammattikorkeakouluopintojen päätösvaiheessa opiskelija laatii opinnäytetyön, jonka laajuus on tyypillisimmillään 15 opintopistettä. Koko tutkinnon laajuus on 210–270 opintopistettä. Opinnäytetyötä ja sen luonnetta säädellään hyvin kevyesti asetustasolla. Korkeakoulukohtaisia, tutkintosääntökohtaisia ja koulutusohjelmakohtaisia ohjeita on runsaasti.

Ammattikorkeakouluopintoja säätelevän asetuksen mukaan ammattikorkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin kuuluu opinnäytetyö. Tutkintoa varten opiskelijan on kirjoitettava opinnäytetyönsä alalta kypsyysnäyte, joka osoittaa perehtyneisyyttä alaan ja suomen tai ruotsin kielen taitoa (Asetus ammattikorkeakouluista 1129/2014: 2, 4 ja 8 §).

Opinnäytetyön kulttuurit yliopistoissa ovat ajan saatossa muuttuneet vain vähän.

Opinnäytetyöseminaarit ovat olleet yksi keskeisempiä työskentelymuotoja. Seminaari-istuntojen käsikirjoitus on ollut vakiintunut: töiden esittely, opponointi, yleiskeskustelu ja ohjaajan palaute. Vuorovaikutuksen näkökulmasta seminaarit ovat olleet ohjaajakeskeisiä ja opinnäytetyön ohjaaminen on keskittynyt vain ohjaajan näkökulmiin oikeasta tai väärästä suunnasta työn tutkimuksellisuuden ja substanssin suhteen. Kirjoittamisen taito on korostunut asiantuntijuuden kasvussa, kun taas muut osaamistavoitteet ovat jääneet syrjään (Nummenmaa & Lautamatti, 2004).

Työelämätarpeiden ja tutkintotavoitteiden pohjalta on kehitetty erilaisia opinnäytetyötyyppejä.

Opinnäytetyön tyypeistä on tunnistettavissa ainakin kolme päägenreä: tutkimustyyppinen, toiminnallinen ja päiväkirjamuotoinen opinnäytetyö. Kaikissa ammattikorkeakouluissa tai yksittäisissä koulutusohjelmissa ei välttämättä ole käytössä kaikkia opinnäytetyötyyppejä, eikä mitään yhtenäistä, koko maan kattavaa linjaa ole. Valtaosa kaikista opinnäytetöistä pyritään kiinnittämään tavalla tai toisella kohdeyrityksen tai -organisaation toimintaan (ks. esim. Lindstedt ja muut, 2020).

Tutkimustyyppisessä opinnäytetyössä opiskelija toteuttaa määrällisen tai laadullisen tutkimuksen ja laatii tutkimuksestaan raportin. Tehty tutkimus on pääasiassa soveltavaa, työelämään kytköksissä

olevaa tutkimusta, joka voi olla toimintatutkimusta, kehittävää työn tutkimusta tai esimerkiksi palvelu- ja markkinointitutkimusta (Hakala, 2019).

Toiminnallisessa opinnäytetyössä tavoitteena on käytännön toiminnan kehittäminen, esimerkiksi laatimalla ohjeistuksia tai organisoimalla työtä uudella tavalla. Tällaisen opinnäytetyön raportissa kuvataan opinnäytetyössä kehitetty tuotos ja sen valmistumiseen johtanut prosessi (Vilkkä & Airaksinen 2003).

Päiväkirjamuotoisessa opinnäytetyössä Lagstedtin ja Kotilan (2015) mukaan opiskelija osoittaa valmiuksia soveltaa tietojaan ja taitojaan käytännön asiantuntijatehtävässä. Päiväkirjamuotoinen opinnäytetyö rakentuu oman ammattialan työskentelyn aikana raportiksi työtehtävien ohessa. Päiväkirjamuotoisessa opinnäytteessä opiskelija peilaa omaa päivittäistä työtään kirjallisuudesta löytyviin malleihin ja teorioihin. Päiväkirjamuotoinen opinnäyte soveltuu opiskelijoille, jotka ovat ammattikorkeakoulututkinnon edellyttämässä työtehtävissä, mutta jotka eivät ole vielä laatineet opinnäytetyötään. Opinnäytetyömuodoista päiväkirjamuotoinen työ on uusin eikä välttämättä vielä käytössä kaikissa ammattikorkeakouluissa.

Kaikista kolmesta opinnäytetyötyypistä on Haaga-Helia ammattikorkeakoulussa omat arviointikriteerinsä, joskin pääosiltaan kriteerit ovat kaikille töille yhtenäisiä. Kaikista töistä arvioidaan työn asemointi, teoriataustan hyödyntäminen, mielekkäiden menetelmien ja työtapojen soveltaminen, kirjoitusasuun ohjeenmukaisuus ja projektinhallinta (Lagstedt & Kotila, 2015).

Tutkimuksen tarkoitus ja tutkimuskysymykset

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on selvittää opinnäytteen koettua hyötyä alumnien arvioimana.

Vastaajia pyydettiin arvioimaan seuraavia aiempaan tutkimukseen tukeutuvia ulottuvuuksia:

opinnäytetyöprosessi kehitti ammattiin liittyviä työprosessejani (Leinonen, 2012; Lagstedt, 2015),

vahvisti asemiani työmarkkinoilla (Rissanen, 2003; Frilander-Paavilainen, 2005, 30), kehitti

asiantuntijuuttani (Leinonen, 2012; Frilander-Paavilainen, 2005, 23) ja vahvisti osaamistani

perustella työssäni tekemiäni ratkaisuja (Julkunen, 2002; Toljanen & Vuorijärvi, 2007). Mahdollisia

aiempaan tutkimukseen pohjautumattomia ulottuvuuksia selvitettiin avoimella kysymyksellä:

Minkälaisia valmiuksia opinnäytetyöprosessi kehitti?

1 Miten alumnin arvioima opinnäytetyön koettu hyöty on yhteydessä opinnäytetyön muotoon ja koulutusohjelmaan?

2 Miten alumnit arvioivat opinnäytetyön koettua hyötyä työprosessien kehittämisessä, työmarkkina-
asemassa, asiantuntijuuden kehittymisessä ja työssä tehtävien ratkaisujen perustelemisessä? Miten
edellä mainitut ovat yhteydessä koulutusohjelmaan ja opinnäytetyön muotoon?

3 Miten alumnit kuvailevat opinnäytetyön koettua hyötyä laadullisessa aineistossa?

Tutkimuksen toteuttaminen

Tutkimus toteutettiin osana kevään 2020 alumnikyselyä. Alumnikysely on korkeakoulun tapa kerätä palautetta koulutuksen vaikuttavuudesta entisiltä opiskelijoilta. Kyselyyn liitettiin myös strukturoituja kysymyksiä sekä avoin kysymys opinnäytetyön koetusta hyödystä (Liite 1). Kysely kohdennettiin korkeakoulusta vuonna 2018 valmistuneille, ja se lähetettiin huhtikuussa 2020 sähköpostitse yhteensä 1886 alumnille. Kyselyyn oli mahdollista vastata 7.4.2020–30.4.2020 välisenä aikana. Muistutusviesti lähetettiin kahteen kertaan, 17.4. ja 27.4. Tarkempi kuvaus kyselyn teknisestä toteuttamisesta löytyy Alumnikysely 2020 -raportista (Haaga-Helia alumnikysely 2020).

Tutkimusaineisto ja sen analysointi

Yhteensä 644 alumnia vastasi kyselyyn, mikä on 34 prosenttia kohderyhmästä. Joidenkin kysymyksien kohdalla on puuttuvia vastauksia, joita ei ole korvattu millään keinotekoisilla arvoilla. Puuttuvien vastausten takia tulosten n-arvot vaihtelevat.

Tarkasteltavia muuttujia (työprosessien kehittäminen, työmarkkina-asema, asiantuntijuuden kehittyminen ja työssä tehtävien ratkaisujen perustelemine) mitattiin viisiportaisella mielipideasteikolla: 1 = eri mieltä, 2 = jokseenkin eri mieltä, 3 = en samaa enkä eri mieltä, 4 = jokseenkin samaa mieltä, 5 = samaa mieltä. Tarkasteltavat muuttujat ovat kategorisia järjestysasteikollisia muuttujia, joista voidaan laskea frekvenssitaulukoita ja ristiintaulukointeja. Muuttujien välisiä riippuvuuksia on selvitelty myös Spearmanin järjestyskorrelaation ja sen merkitsevyyden avulla. Taustamuuttujina käytetään kategorisia muuttujia, jotka ovat toimipiste, koulutusohjelma ja opinnäytetyön muoto.

Tuloksissa on käytetty keskiarvoja, keskihajontoja ja keskiarvon virhemarginaaleja. Näitä käytettäessä mielipideasteikolliset muuttujat on tulkittu välimatka-asteikollisiksi. Tulosten laskentaan ja grafiikan laadintaan on käytetty seuraavia Pythonin moduuleita: Pandas, Matplotlib.pyplot, Seaborn ja SciPy.stats (Marsja, 2018).

Tässä tutkimuksessa monimenetelmällisyyttä käytettiin määrällisen aineiston täydentämiseen laadullisella aineistolla ja sen analyysillä (Greene ja muut, 1989; Petter & Gallivan, 2004; Creswell & Plano Clark, 2011). Määrällinen ja laadullinen aineisto kerättiin samaan aikaan ja analysoitiin toisistaan riippumattomasti (Creswell & Plano Clark, 2011). Analysointivaiheen jälkeen kirjoittajat tekivät vertailua ja tulkintaa analyysin tuloksista (Creswell & Plano Clark, 2011).

Laadullinen aineisto koostuu vastauksista, jotka saatiin kysymällä, minkälaisia valmiuksia opinnäytetyöprosessi kehitti. Laadullisessa analyysissä sovellettiin temaattista analyysia (Braun & Clarke, 2006). Temaattisessa analyysissä aineistosta tunnistetaan, analysoidaan ja raportoidaan siinä toistuvia teemoja. Temaattisessa analyysissä pyritään saamaan esille tutkittavien kokemuksia ja niiden merkityksiä. Analyysi eteni kolmen vaiheen kautta: aineistoon tutustuminen ja pelkistäminen, aineistossa toistuvien teemojen jäsentäminen sekä tulkinta suhteessa tutkittavaan ilmiöön. Avoimen kysymyksen vastauksista oli nostettavissa kuusi erilaista kokemusryhmää.

Tarkastelemme tässä artikkelissa opinnäytetyön koettua hyötyä koko aineistossa (n=644) sekä osa-aineistossa, joka muodostuu kolmessa suurimmassa koulutusohjelmassa tutkintonsa suorittaneiden alumnien vastauksista (n=296), koska nämä olivat riittävän suuria tilastolliseen vertailuun. Analyysi kohdistuu opinnäytetyön koettuun hyötyyn ja koulutusohjelmakohtaisessa tarkastelussa lisäksi opinnäytetyön muodon ja tavoitteiden välisiin yhteyksiin.

Tulokset

Opinnäytetyön koettu hyöty: kaikki vastaajat

Yli puolet vastaajista (56,9 %, n=367) oli tehnyt tutkimustyyppisen opinnäytetyön. Toiseksi yleisin oli toiminnallinen opinnäytetyö (36,1 %, n=233), jossa tehdään jokin tuote työelämään. Päiväkirjamuotoisen opinnäytetyön oli tehnyt vain 6,5 % (n=42) vastaajista. Kaksi vastaajaa ei ollut ilmoittanut opinnäytetyönsä muotoa.

Kyselyssä alumneja pyydettiin arvioimaan kuinka he kokivat opinnäytetyön hyödyn ja testattiin kuinka tehdyn opinnäytetyön muoto ja koettu hyöty olivat yhteydessä toisiinsa. Yli puolet tutkimustyyppisen tai toiminnallisen opinnäytetyön tehneistä alumneista arvioi opinnäytetyönsä hyödylliseksi, päiväkirjamuotoisen opinnäytteen tehneistä 29 prosenttia (jokseenkin samaa mieltä tai samaa mieltä). (Taulukko 1.) Khiin neliö -testin mukaan opinnäytetyön koetulla hyödyllä oli merkitsevät erot eri opinnäytetyömuotojen välillä ($p = 0,005$). Tulosta voi osittain selittää sillä, että päiväkirjamuotoisessa opinnäytetyössä opiskelija osoittaa osaamistaan ammattiopintoihin liittyvällä alalla, kun tutkimustyyppinen ja toiminnallinen ovat enemmän uuden tiedon tuottamiseen liittyviä opinnäytegenrejä.

Taulukko 1.

Opinnäytetyön koettu hyöty opinnäytetyön muodon mukaan, kaikki vastaajat (% , n=640).

	Eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En samaa enkä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Samaa mieltä
Toiminnallinen (n=233)	4%	17%	24%	35%	20%
Tutkimustyyppinen (n=366)	4%	12%	26%	35%	22%
Päiväkirjamuotoinen (n=41)	15%	29%	27%	22%	7%

Khiin neliö -testin mukaan erot merkitseviä ($p = 0,005$)

Alumnit arvioivat opinnäytetyön edistäneen työprosessien kehittämistä, omaa työmarkkina-asemaansa, asiantuntijuuttaan ja työssä tehtävien ratkaisujen tekemistä (Taulukko 2). Kaikki opinnäytetyölle määritellyt tavoitteet olivat tilastollisesti merkitsevästi yhteydessä koettuun hyötyyn (mielipideasteikkojen väliset Spearmanin järjestyskorrelaatiokertoimet ja niiden kaksisuuntainen $p < 0,010$).

Taulukko 2.

Opinnäytetyön koettu hyöty tavoitteiden mukaan arvioituna, kaikki vastaajat (%)

	Eri mieltä (%)	Jokseenkin eri mieltä (%)	Ei samaa eikä eri mieltä (%)	Jokseenkin samaa mieltä (%)	Samaa mieltä (%)	N
Työprosesseja	9,2	18,7	26,6	31,4	14,2	643
Asemia	20,3	24,2	30,3	15,8	9,3	644
Asiantuntijuutta	7,9	11,4	20,7	37,7	22,3	642
Ratkaisuja	12,1	17,8	29,3	26,9	13,9	639

Opinnäytetyön koettu hyöty: tietojenkäsittelyn, liiketalouden ja johdon assistenttikoulutuksen alumnit

Opinnäytetyön koettuja hyötyjä arvioitiin osa-aineistossa, jonka muodostivat kolmen suurimman koulutusohjelman alumnit. Yli puolet (55,7 %, n=165) osa-aineiston alumneista oli valmistunut liiketalouden koulutusohjelmasta ja vajaa neljäsosa (23,3 %, n=69) tietojenkäsittelyn ohjelmasta. Johdon assistenttityön koulutuksesta oli valmistunut viidennes (20,9 %, n=62) osa-aineiston vastaajista.

Liiketalouden, tietojenkäsittelyn ja johdon assistenttikoulutuksen tutkinnon suorittaneiden alumnien opinnäytetyömuodot olivat jakaantuneet samoin kuin koko aineistossa; tutkimustyyppinen opinnäytetyö oli yleisin, sen oli tehnyt yli puolet (52 %, n=154) vastaajista, toiminnallisen opinnäytteen oli tehnyt reilu kolmannes (36,8 %, n=109) ja päiväkirjamuotoisen opinnäytetyön 11,1 (n=33) prosenttia osa-aineiston alumneista. Päiväkirjamuotoinen opinnäyte on uusin opinnäytetyön muoto eikä välttämättä yhtä tunnettu ja laajasti käytössä kaikissa koulutusohjelmissä. Sen tekeminen myös edellyttää, että opiskelijalla on työpaikka opiskeltavalta alalta.

Eri koulutusohjelmista valmistuneet alumnit kokivat opinnäytetyön hyödyn samansuuntaisesti (Taulukko 3). Koulutusohjelmien välillä ei ollut tilastollisesti merkitseviä eroja opinnäytetyön koetussa hyödyssä (p=0,055).

Taulukko 3.

Opinnäytetyön koettu hyöty ja koulutusohjelma (tietojenkäsittelyn, liiketalouden ja johdon assistenttityön koulutuksen alumnit) (n=296)

	Eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En samaa enkä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Samaa mieltä
Tietojenkäsittelyn koulutusohjelma (n=69)	7%	23%	25%	28%	17%
Liiketalouden koulutusohjelma (n=165)	4%	13%	24%	41%	19%
Johdon assistenttityön koulutusohjelma (n=62)	0%	23%	35%	26%	16%

Khiin neliö -testin mukaan erot eivät ole merkitseviä ($p = 0,055$).

Opinnäytetyön muodon ja koetun hyödyn välillä sen sijaan oli merkitseviä eroja ($p = 0,047$).

Aineiston kolmen suurimman koulutusohjelman alumnit arvioivat, että toiminnallinen ja tutkimustyyppinen opinnäytetyö koettiin jokseenkin hyödyllisinä, kun taas päiväkirjamuotoisen opinnäytetyön hyötyä ei arvioitu yhtä merkittäväksi. (Taulukko 4)

Taulukko 4.

Opinnäytetyön muoto ja opinnäytteen koettu hyöty osa-aineistossa (n=296)

	Eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En samaa enkä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Samaa mieltä
Toiminnallinen (n=109)	3%	20%	22%	39%	17%
Tutkimustyyppinen (n=154)	3%	14%	29%	34%	21%
Päiväkirjamuotoinen (n=33)	12%	27%	27%	24%	9%

Osa-aineiston, tietojenkäsittelyn, liiketalouden ja johdon assistenttityön koulutuksen alumnit, kokivat opinnäytetyön kehittäneen asiantuntijuutta (Khiin neliötestin $p = 0,460$). Tilastollisesti merkitsevää yhteyttä ei kuitenkaan havaittu opinnäytetyön muodon ja tavoitteiden; työprosessien kehittämisen (Khiin neliö-testin $p = 0,072$), työmarkkina-aseman (Khiin neliötestin $p = 0,342$), asiantuntijuuden kehittämisen (Khiin neliötestin $p = 0,237$) ja työssä tehtävien ratkaisujen perustelemisen (Khiin neliötestin $p = 0,709$) välillä.

Opinnäytetyön koettu hyöty: laadullinen aineisto

Alumnit kuvasivat opinnäytetyön koettua hyötyä temaattisen analyysin perusteella kuudella eri tavalla (Taulukko 5).

Taulukko 5.

Alumnien kuvaama opinnäytetyöprosessin koettu hyöty

Opinnäytetyön koettu hyöty (teemat)	Hyötyä kuvaavat sisällöt
Kehittyminen tutkivana ja kehittäjänä kirjoittajana	kirjoitustaito tiedon käsittely toiminnan perustelu
Kehittyminen projektiosaajana	suunnitelmallisuus ennakointi
Kehittyminen substanssiosaajana	työtaidot
Kehittyminen kehittävässä työotteessa	itsensä johtaminen reflektointi työn arviointi
Hyödytön opinnäytetyö, ei-oppijat	osaamisen kehittämisestä irrallinen opinnäyte
Kehittyminen yhteistyöosaajana	yhteistyökumppaneiden tunnistaminen

Avoimissa vastauksissa korostui kehittyminen *tutkivana ja kehittävänä kirjoittajana* (Taulukko 5). Tämä tarkoitti oppimiskokemuksena harjaantumista tieteellisessä kirjoittamisessa tai yleensä kirjoitustaidon korostumista, systemaattista tiedon prosessointia, informaation hakemista ja toiminnan perustelemista faktoilla. Asemoituminen tutkivaksi kehittäväksi asiantuntijaksi akateemisin taidoin loi jännitteen kehittävän intressin ja tutkimuksen teon välille. Oppimisen matka saattoi jäädä puolitiehen.

“Valitsin opinnäytetyöni aiheen siten, että pääsin opiskelemaan sitä varten ennestään tuntematonta palvelumuotoilun teoriaa, joka ei ollut osana aiempia opintojani. Opinnäytetyön tekeminen kehittikin taitoa sisäistää laajoja teoriakokonaisuuksia eri lähteitä kriittisesti analysoiden sekä vertaillen ja yhdistellen.”

Tutkimuksesta kiinnostuneille opiskelijoille tutkimusmetodeihin liittyvä tuki ja opetus ei tosin ollut riittävää. Jouduin opiskelemaan asiaa itsenäisesti ja nyt maisteriopintojen metodiopintojen kautta olen ymmärtänyt, kuinka huonosti olin opinnäytetyössäni varusteltu tekemään tutkimusta. On toki toisaalta ymmärrettävää, että amk-opinnoissa painotus ei ole niin paljon teoriassa ja tutkimisessa, vaan kehittämisessä ja käytännössä.”

Alumnit vastasivat saaneensa merkittäviä *valmiuksia projektiosaamiseen* (Taulukko 5). Itse opinnäytetyön tekemisen aikataulutaminen työn ja muiden opintojen paineessa edisti ajanhallintaa, projektien loppuun saattamista ja projektien johtamista. Aikataulut ja työn valmiiksi saattaminen kehittivät suunnitelmallisuutta, asioiden ennakoimisosaamista ja kykyä jäsentää isoja kokonaisuuksia osiin. Alumnit arvostivat näiden taitojen kerryttämistä osana työelämässä tarvittavaa asiantuntijuutta.

”Pitkäjänteisen projektin loppuun saattamista.”

”Järjestelmällisyyttä, johdonmukaisuutta ja oman toiminnan suunnittelua”

Kolmanneksi teemaksi laadullisessa aineistossa muodostuivat alumnien *kokemukset substanssitaitojen kehittymisestä* opinnäytetyöprosessissa (Taulukko 9). Opinnäytetyö nosti ammatillista osaamista ja arvostusta omaa valittua substanssialaa kohtaan. Konkreettiset työtaidot kehittyivät ja syventyivät.

“Yleisesti ymmärrystä pörssimarkkinoista ja piensijoittamisesta. Peruspilarit oman salkun rakentamiseen ja sijoitusohjesäännön laatimiseen yhtiöille.”

“Valmiuksina opinnäytetyö kehitti eniten workshop taitojani ja Service Design työkalujen käyttöönottoa.”

Opinnäytetyön prosessin hallinta harjaannutti opiskelijoita itsenäiseen työskentelyyn sekä kehitti kokonaisvaltaisesti *itseohjautuvaa ja kehittävää* työtettä (Taulukko 5). Sekä itsenäinen työskentely että itseohjautuva ja kehittävä työote ovat tärkeitä työelämätaitoja.

Oma kehittyminen asiantuntijataidoissa huomattiin, kun työskentely vaati reflektointia ja työn arviointiosaamista. Vastauksista käy ilmi, että monet alumnit olivat olleet opinnäytetyöprosessin aikana töissä. Heidän kokemustensa mukaan kahden ison asian läpivieminen vaati kärsivällisyyttä ja kokonaisuuksien hallintaa sekä edisti priorisointikykyä. Nämä taidot ovat niin sanottuja metataitoja, jotka kuuluvat luontevasti asiantuntijuuden osaamisvalikoimaan sekä edistävät uusien asioiden ja tehtävien oppimista monitasoisessa työssä.

”Ensisijaisesti itsensä johtamisen taitoja”

”Ehkä se kuitenkin auttoi minua erittelemään, sanoittamaan omaa tekemistäni ja osaamistani ja antoi ammatillista itsevarmuutta”

Yhtä suuri ryhmä substanssiosaajien ja oppimaan oppijoiden kanssa muodostui *ei-oppijoiden* ryhmästä (Taulukko 5). Alumnien kokemukset tässä ryhmässä muotoutuivat turhautumisesta tuttuun asioiden kertaamiseen tai huonoksi koettuun ohjaamiseen.

”Opinnäytetyössäni ei ollut sanaakaan, mitä en olisi tiennyt ennen kuin aloitin sitä kirjoittamaan. Mitä opinnäytetyöstä opin oli, että pystyn kirjoittamaan 60 sivua turhaa jaarittelua.”

”I did not feel at all supported during my thesis process.”

Osa alumneista koki opinnäytteen turhaksi. Tämän kokemuksen taustalla on tunne siitä, että opinnäytettä ei onnistuttu sitomaan osaksi opiskelijan asiantuntijuuden kasvua. Haasteelliseksi opinnäytetyö muotoutui myös, kun opiskelija koki jääneensä vaille tukea. Ongelmana oli myös ohjauksen puute tai ohjaajan kykenemättömyys auttaa prosessissa.

“Se oli pakollinen paha, joka viivästytti valmistumista. Tein avainasiakaspäällikkö tehtäviä kokopäiväisesti. Siksi iltaisin ei enää riittänyt motivaatiota tehdä opparia, koska se jäi ikävästi ainoana asiana roikkumaan ennen valmistumista.”

Opinnäytetyöprosessi ohjasi automaattisesti *yhteistyöhön toisten asiantuntijoiden kanssa* (Taulukko 5). Yhteistyökumppaneina olivat muun muassa omat kollegat, työpaikan sidosryhmät, asiakasyritykset sekä tutkimuksen ja kehittämisen kohteessa olevat toimijat. Kyky toimia eri ammattilaisten kanssa verkostoissa kehittyi.

Johtopäätökset

Opinnäytetyön tarkoitus on paitsi kehittää opiskelijan osaamista myös tuottaa uutta osaamista työelämään, mitä odotetaan erityisesti ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiltä (Rissanen, 2003). Rissanen (2003) mukaan opinnäytetyön kontribuutio ei ole tiedeyhteisö vaan työelämä. Tiedon tuottamisen lähtökohtana tieteellisyyden sijaan on asiantuntijuus. Tämän tutkimuksen tulosten mukaan opinnäytetyöprosessilla on merkittävä yhteys opinnäytetyön koettuun hyötyyn.

Opinnäytetyö oli hyödyllisintä asiantuntijuuden kehittymiselle. Vähiten hyödylliseksi se arvioitiin työmarkkina-asemalle. Opinnäytetyöllä oli myös yhteys työprosessien kehittämiseen ja työssä tarvittavien ratkaisujen perustelemiseen.

Opinnäytetyö on prosessina ja tuotoksena ja myös hyödyn näkökulmasta erilainen riippuen siitä, onko opinnäyte tutkimustyyppinen, toiminnallinen vaiko päiväkirjamuotoinen. Aiemmissä tutkimuksissa opinnäytemuotoja ei ole eroteltu (vrt. Rissanen, 2003; Frilander-Paavilainen, 2005; Vuorijärvi, 2013). Laadullisessa aineistossa korostuivat tutkimuksellisen opinnäytetyön hyödyt, kuten kirjoittamaan oppiminen, mutta myös toiminnallisen opinnäytetyön tiivis yhteys työssä tarvittavaan käytännölliseen osaamiseen. Vastausten perusteella päiväkirjamuotoinen opinnäytetyö osoittautui vähemmän hyödylliseksi osaamisen kehittämisessä. Sen rooli onkin enemmän jo hankitun osaamisen osoittamisessa. Kyseinen opinnäytemuoto on luotu henkilöille, jotka ovat jo ammattikorkeakoulututkinnon edellyttämässä työtehtävissä.

Tehdyn tutkimuksen pohjalta näyttää siltä, että opinnäytetyö voisi tarjota paremmat valmiudet työelämään siirtymiseen. Oma erillinen kysymyksenä on päiväkirjatyypinen opinnäytetyö, joka on alun perin kehitetty nimenomaan opiskelijan ammatilliseen kasvuun, työelämätaitojen kehittämiseen sekä nimenomaan osaamisen osoittamiseen (Lagstedt & Kotila, 2015). Toisaalta tämä

on ensimmäinen tutkimus, jossa päiväkirjatyypin opinnäytteen hyötyjä kysytään työelämässä jonkin aikaa olleilta henkilöiltä. Tähänastinen palaute on kerätty pääasiassa valmistumispalautteesta ja itse opinnäytetyöhön tehdyistä reflektioista, joissa opinnäytteen hyödyt työelämään on yleensä arvioitu huomattavasti positiivisemmiksi.

Kirjoittamisen taidot ovat tärkeitä opinnäytetyössä tavoiteltavia taitoja (Rissanen, 2003; Jolkkonen, 2007; Frilander-Paavilainen, 2005; Lundgren & Robertson, 2013; Lagstedt & Kotila, 2015; Agyayo & Robertsson, 2020). Koulutusohjelmien välillä on erilaisia käytänteitä esimerkiksi opinnäytteen ohjauksessa ja asiantuntijayhteisön kirjoittamisen genressä (Vuorijärvi, 2006; Lankinen & Vuorijärvi, 2010). Tämä näkyy myös tämän tutkimuksen tuloksissa.

Korkeakoulun tapa järjestää opinnäytetöiden prosessit sekä ohjaus kertovat samalla korkeakoulupedagogisesta ymmärryksestä organisaatiossa. Vahvan akateemisen nosteen vaikutuksen dominoidessa ammattikorkeakoulujen opinnäytetöitä syntyy jännite tutkimus- ja kehittämisorientaation välille, joka säteilee ohjaajan ja opiskelijan työhön. Pahimmillaan opinnäytetyö muodostuu pakolliseksi ja irralliseksi saarekkeeksi usein jo työelämässä olevan opiskelijan asiantuntijuuden kehittämisessä.

Aiemmissa opiskelijoille suunnatuissa opinnäytetyötutkimuksissa on kuvattu, kuinka opinnäytetyö tukee ammatillista kasvua ja ammatissa vaadittavien taitojen kehittymistä (Frilander-Paavilainen, 2005; Jolkkonen, 2007; Lagstedt & Kotila 2015). Frilander-Paavilaisen (2005) mukaan opinnäytetyö kehitti yksilöllistä asiantuntijuutta (itseohjautuvuus, ongelmanratkaisukyky, metataidot ja itseilmaisus) ja yhteisöllistä asiantuntijuutta (työelämää uudistava, yleiset työelämä- ja yhteistyötaidot). Tässä tutkimuksessa opinnäytteeseen liittyvää asiantuntijuuden kasvua vauhditti myös substanssiin pohjautuviin tutkimuksiin perehtyminen (Vrt. esim. Frilander-Paavilainen, 2005; Jolkkonen, 2007; Lagstedt & Kotila, 2015).

Opinnäytteiden hyödyt kietoutuvat kysymykseen ammattikorkeakoulun roolista alueensa kehittäjänä. Sitä voi jäsentää kontekstuaalisen pedagogiikan näkökulmasta. Kontekstuaalinen korkeakoulupedagoginen ymmärrys (Heikkinen & Kukkonen, 2019) ottaa huomioon oppimisen prosessit, toiminnan kehittämiseen tarvittavan tietoperustan ja asiantuntijan refleктоivan työotteen. Kontekstuaalinen näkökulma ottaa huomioon myös opiskelijan kehittämisintressit, erilaiset toimintaympäristöt sekä yksilöllisen ammatillisen kasvun.

Parhaimmillaan opinnäytetyö on vastaus moneen tarpeeseen: tutkimus- ja kehittämiskohteen tarpeeseen, opiskelevan asiantuntijan osaamisen kehittymisen tarpeisiin, korkeakoulun TKI-toiminnan edistämiseen sekä opettajan ja korkeakoulun verkostojen laajentamiseen.

Kontekstuaalinen korkeakoulupedagogiikka huomioi yksilötason sekä lokaalit että globaalit toiminnan ja kehittämisen kentät.

Laadullisessa aineistossa nousivat esille opinnäytteen kirjoittamisgenren harjaannuttamisen haasteet. Jotta kapea-alaiselta ohjausotteelta voidaan välttyä, opinnäytetyön ohjauksissa olisi hyvä ottaa näkökulmaksi Peavyn (2001, ss. 16–17) ohjatun osallistumisen malli, jossa korostuu välitön vuorovaikutus ja konkreettinen yhteiskehittäminen.

Vaikuttava, oppijaa, opettajaa, työelämää kehittävä opinnäytetyö mahdollistuu, kun ohjaaja osaltaan pohtii ohjausfilosofiaansa. Millaista toimintaa hän itse noudattaa, ja miten korkeakoulun opinnäytetyökulttuuri ohjaa ohjaamaan? Opiskelijaa on vaikea ohjata, ellei ohjaaja ole tietoinen omista ohjausmenetelmistään ja toimintaa ohjaavista käsityksistään ja tavoitteistaan. Opinnäytetyö tulee nähdä ammatillisen kasvun, tutkivan ja kehittävän työotteen, verkostoitumisen, käytännön ja teorian integraation sekä työelämän kehittämisen välineenä. Kyseinen moninaisuus on oivallettava niin korkeakoulun, korkeakouluopettajan, opiskelijan kuin työelämän toimijoidenkin näkökulmista.

Korkeakoulukentällä korostetaan usein opinnäytteiden hyötyjä, ja perinteisesti opinnäytetöissä ajatellaan olevan kolme osapuolta: ohjaaja (oppilaitos), opiskelija ja työelämä. Olisi kuitenkin tärkeää nähdä neljäskin osapuoli, joka ohjaushetkellä ei vielä ole läsnä: työelämään siirtynyt työntekijä. Jatkossa on syytä realistisesti pohtia, miten korkeakoulun, työelämän ja opiskelijan intressit saadaan paremmin limitettyä siten, että myös opintojen jälkeen alumnit voivat kokea opinnäytteen olleen hyödyllinen työn ja oppimisen integroinnin muoto.

Lähteet

Aguayo-Gonzalezin, M., Leyva-Moral, J. M., San Rafael, S., Fernandez, M. I., & Gómez-Ibáñez, R. (2020). Graduated nurses' experiences with baccalaureate thesis writing: A qualitative study. *Nursing & Health Sciences*, 22(3), 563–569.

Aho H.-R., & Hollanti, P. (2007). Informaatiolukutaidon integroitu opetus: yhtä matkaa kohti kriittistä ajattelua. Teoksessa M. Toljanen, & A. Vuorijärvi (toim.), *Ammattikorkeakoulun*

opinnäytetyö kehittämiskohteena Käytännön kokemuksia ja perusteltuja puheenvuoroja (ss. 162–169). Oulun seudun ammattikorkeakoulu.

Asetus ammattikorkeakouluista 18.12.2014/1129.

Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using Thematic Analysis in Psychology. *Qualitative Research in Psychology* 3(2), 77–101.

Cresswell, J. W., & Plano Clark, V. L. (2011). *Designing and Conducting Mixed Methods Research* (2. painos). SAGE Publications Inc.

Evens, M., Verburch, A., & Elen, J. (2013). Critical thinking in college freshmen: The impact of secondary and higher education. *International Journal of Higher Education*, 2(3), 139–151.

<https://doi.org/10.5430/ijhe.v2n3p139>

Frilander-Paavilainen, E.-L. (2005). *Opinnäytetyö asiantuntijuuden kehittäjänä ammattikorkeakoulussa*. [Väitöskirja, Helsingin yliopisto]. Helda.

<https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/19861/opinnayt.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

Gallart, A., Bardallo, M. D., de Juan, M. Á., Rodríguez, E., Fuster, P., & Monforte-Royo, C. (2015). Impact of the Bachelor's thesis on the nursing profession. *Nurse education today*, 35(1), 16–17.

Greene, J. C., Caracelli, V. J., & Graham, W. F. (1989). Toward a Conceptual Framework for Mixed-Method Evaluation Designs. *Educational Evaluation and Policy Analysis*, 11(3), 255–274.

Haaga-Helia Alumnikysely. (2020). Julkaisematon raportti. Haaga-Helia ammattikorkeakoulu. Saatavissa kirjoittajilta.

Hakala, J. T. (2019). *Opinnäyteopas ammattikorkeakoululle*. Gaudeamus.

Heikkinen, H. L. T., & Kukkonen, H. (2019). Ammattikorkeakoulu toisin ajateltuna. *Aikuiskasvatus*, 39(4), 262–275.

Heinonen, J. (2006). *Suomalaisten tiede- ja ammattikorkeakoulujen opinnäytetyöt ohjaajien silmin*. Acta Universitatis Tamperensis 1175. Tampereen yliopistopaino Oy, Juvenes Print.[Väitöskirja, Tampereen yliopisto]. <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/67678/951-44-6726-4.pdf?sequence=1>

Himanka, J. (2018). *Korkein opetus. Opettaminen yliopistossa ja korkeakoulussa*. Vastapaino.

Holmberg, L. (2006). Coach, Consultant or Mother: Supervisors' views on quality in the supervision of bachelor theses. *Quality in Higher Education*, 12(2), 207–216.
<https://doi.org/10.1080/13538320600916833>

Hyytinen, H. (2015). *Looking Beyond the Obvious: Theoretical, Empirical and Methodological Insights into Critical Thinking*. [Väitöskirja, Helsingin yliopisto]. Helda.
<https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/154312/LOOKINGB.pdf?sequence>

Jolkkonen, A. (2007). Missä on opinnäytetyöprosessin laatu? Teoksessa M. Toljanen, & A. Vuorijärvi (toim.), *Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö kehittämiskohteena. Käytännön kokemuksia ja perusteltuja puheenvuoroja* (ss. 12–19). Oulun seudun ammattikorkeakoulu.

Julkunen, J. (2002). *Vieras ja oma teksti kohtaavat insinööriydessä: mitä lähteiden käyttö osoittaa ammattikorkeakouluinsinöörin asiantuntijuudesta ja osaamisesta?* [Väitöskirja, Helsingin yliopisto]. Helda. <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/150969>.

Kapborg, I., & Berterö, C. (2002). Critiquing Bachelor candidates' theses: are the criteria useful? *International Nursing Review*, 49(2), 122–128

Kowalczuk-Walędziak, M., Lopes, A., Underwood, J., Danielad, L., & Clipae, O. (2019). Meaningful Time for Professional Growth or a Waste of Time? A Study in Five Countries on Teachers' Experiences within Master's Dissertation/Thesis Work. *Teaching Education*, 31(4), 459–479.

Lagstedt, A. (2015). *Diary Thesis as a Tool for Professional Growth and for Co-operation between Universities and Business*. Practitioners Proceedings 2015 University-Industry Interaction

Conference: Challenges and Solutions for Fostering Entrepreneurial Universities and Collaborative Innovation, Berlin, Germany.

Lagstedt A., & Kotila H. (2015). Päiväkirjamuotoinen opinnäyte vauhdittaa valmistumista. Teoksessa H. Kotila, & K. Mäki (toim.), *21 tapaa tehostaa ammattikorkeakouluopintoja* (ss. 153–164). Haaga-Helia ammattikorkeakoulu.

Lankinen, P., & Vuorijärvi, A. (2010). Kohti ammatillisen asiantuntijayhteisön voimagenrejä. Teoksessa P. Lambert, & L. Vanhanen-Nuutinen (toim.), *Hankekirjoittaminen. Välineitä hanketoimintaan ja opinnäytetyöhön* (ss. 259–271). Haaga-Helia ammattikorkeakoulu.

Leinonen, R. (2012). *Opiskeluorientaatiot ja opinnäytetyön vertaistilanteet opiskelijoiden asiantuntijuuden kehittymisen tukena*. [Väitöskirja, Oulun yliopisto]. Jultika.
<http://urn.fi/urn:isbn:9789514298448>

Lindstedt, J., Kauppinen, R. & Lagstedt, A. (2020) Personalizing the Learning Process With Wihi. *33rd Bled eConference Enabling Technology for a Sustainable Society, June 28–29, 2020*. Online. Conference proceedings, 305–318. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2020090969096>

Llaurado-Serra, M., Rodríguez, E., Gallart, A., Fuster, P., Monforte-Royo, C., & De Juan, M. Á. (2018). Assessing the competences associated with a nursing Bachelor thesis by means of rubrics. *Nurse Education Today* 66, 103–109. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2018.04.009>

Lunden, M., Andersson B. T., & Lundgren, S. M. (2016). Topics and Epistemological Trends in Swedish Bachelor Theses in Radiography. *Creative Education*, 7(6), 852–860.

Lundgren, S. M., & Halvarsson, M. (2009). Students' expectations, concerns and comprehensions when writing theses as part of their nursing education. *Nurse Education Today* 29(5), 527–532.

Lundgren, S. M., & Robertsson, B. (2013). Writing a bachelor thesis generates transferable knowledge and skills useable in nursing practice. *Nurse Education Today*, 33(11), 1406–1410.

Marsja, E. (29.11.2018). *Exploratory Data Analysis in Python Using Pandas, SciPy, and Seaborn*. Erik Marsja. <https://www.marsja.se/explorative-data-analysis-with-pandas-scipy-and-seaborn/>

Meeus, W., Van Looy, L., & Libotton, A. (2004). The Bachelor's thesis in teacher education. *European Journal of Teacher Education*, 27(3), 299–321.

<https://doi.org/10.1080/0261976042000290813>

Nummenmaa, A. R., & Lautamatti, L. (2004). *Ohjaajana opinnäytetöiden työprosesseissa. Ryhmäohjauksen käytäntöä ja teoriaa*. Tampere University Press.

Peavy, R. V. (2001). *Elämäni työkirja. Konstruktivististen ohjausperiaatteiden soveltaminen: tehtäviä ja harjoituksia*. (Suom. P. Auvinen). Hogrefe Psykologien Kustannus.

Petter, S. C., & Gallivan, M. J. (2004). *Toward a framework for classifying and guiding mixed method research in information systems*. Proceedings of the 37th Annual Hawaii International Conference on System Sciences. 5–8.1. 2004.

Rissanen, R. (2003). *Työelämälähtöinen opinnäytetyö oppimisen kontekstina: fenomenografisia näkökulmia tradenomin opinnäytetyöhön*. [Väitöskirja, Tampereen yliopisto]. Trepo.

<https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/67321/951-44-5806-0.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Toljanen, M., & Vuorijärvi, A. (toim.) (2007). *Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö kehittämiskohteena Käytännön kokemuksia ja perusteltuja puheenvuoroja*. Oulun seudun ammattikorkeakoulu.

Tuononen, T. (2019). *Employability of university graduates: The role of academic competences, learning and work experience in the successful transition from university to working life*.

[Väitöskirja, Helsingin yliopisto]. Helda.

<https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/300309/Employab.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Vilka, H. & Airaksinen, T. (2003). *Toiminnallinen opinnäytetyö*. Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Vuorijärvi, A. (2013). *Tekstilaji ja yhteisö: ammattikorkeakoulun opinnäytetyön diskurssio tekstinä. Suomen kieli Suomen kielen, suomalais-ugrilaisten ja pohjoismaisten kielten ja kirjallisuuksien laitos*. [Väitöskirja, Helsingin yliopisto]. Helda.

<https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/40126/tekstila.pdf?sequence=1>

Välimaa, J. (2018). *Opinteillä oppineita. Suomalainen korkeakoulutus keskiajalta 2000-luvulle*. University Press of Eastern Finland.

Väänänen, I., Lahtinen, P. & Laitinen-Väänänen, S. (2021). Ammattikorkeakouluopiskelijoiden näkemyksiä opinnäytetyön työelämäyhteydestä. *Ammattikasvatuksen aikakauskirja 2*, 50-64.